

შუალა და გლობა მთავრობის

კანონის და განკარგულების კრებული

სახალისო კომისართა საბჭოს და ეკონომიკური საბჭოს
სამმართა მთავრობის გამოცემა

1934 წ. ივნის 7.

№ 11

ს უ ბ ი ს ი ს

ზ ი ნ ი ს ი ს ი ს

სახლმშიცო წყობილება

105. საქართველოს სსრ სახლმშიცო საგეგმო კომისიის რეორგანიზაციის შესახებ.

სახლმშიცო მთავრობობა

106. კომპერტიული სისტემის ორგანიზაციების და კანონის გაუცრცილებლობის შესახებ, რომლითაც ლიკიდირებულია სანებაკოფლო საზოგადოებრივი საწარმოთ და კომერციული საქმიანობა, რაც მათ ძირითად ამოცანებიდან არ გამოიდინარებოს.

სახალხო მეურნეობის ხაერთო ხაკოთხები

107. 1934 წლის თებერვალი, მოსახლის აღებისა და დამშადების კამპანიისათვის საზომ-საწილი ხელსაწყოების განმშადების შესახებ.

ვაჭრობა. მომარაგება

108. საქართველოს სსრ-ში 1934 წელს ნატურალური მატულის სახლმშიცო გადატვიდის შესახებ.

ტრანსპორტი

109. საქართველოს სსრ გზატექილებისა, კამირგზებისა და საავტომობილო ორანსპორტის სამართველოსთან არსებული საუწყებათა შორის სატარიფო თათბირის დებულების დამტკიცების შესახებ.

დებულება საქართველოს სსრ გზატექილებისა, კამირგზებისა და საავტომობილო ორანსპორტის სამართველოსთან არსებული საუწყებათა შორის თათბირის დებულების დაკავშირების შესახებ.

შრომა

110. ქალაქ მოსკოვში წარელინებულ პირთა საფალდებულო რეგისტრაციის შესახებ.

ქორწინება, ოჯახი, მეურვეობა

111. საქორწინო, საოჯახო და სამეურვეო კანონთა კოდექსის 77, 112 და 121 მუხლებისა, 122 მუხლის შენიშვნისა და 132 მუხლის შეცვლის შესახებ.

112. უგვარისა და სახლის გამოცელის წესის თაობაზე "გამოცემული დადგენილების მე-2 და 8 მუხლების შეცვლის შესახებ.

განათლება

113. სკოლამდე აღწირდის დაწესებულებათა ახალი სასწავლო წლისათვის მომზადების შესახებ.

114. ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლების მომზადების შესახებ.

115. მატერიალური კულტურის და სფლოვნების ძეგლთა დაცვის შესახებ.

116. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმითან არსებული კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტის დებულების დამტკიცების შესახებ.

დებულება სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმითან არსებული კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტის დაცვის შესახებ.

სახელმწიფო განვითარების მინისტრი

105. დადგენილება ს.კ.ს.

საქართველოს ხელის სახელმწიფო საგეგმო კომისიის რეორგანიზაციის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის მუშაობაში და აპარატის სტრუქტურაში საორგანიზაციო ნაკლოვანებათა თავიდან აცილების მიზნით საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო, თანახმად სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს 1934. წ. მარტის 15-ის დადგენილებისა „საბჭოთა და სამეურნეო მშენებლობის სფეროში საორგანიზაციო ღონისძიებათა შესახებ“ (სსრკ კან. კრ. 1934 წ. მე-15 ქ. 103), აღვენს:

1. ლიკვიდირებულ იქნეს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის შემდეგი ფუნქციონალური სექტორები: შრომისა, სარიონო დაგეგმვისა, აღსრულების შემოწებისა და კადრებისა, ქიმიზაციის კომიტეტის აპარატი და ჯუმლობითი დაგეგმვის სექტორი.

ქიმიზაციის კომიტეტისათვის მომსახურეობის გაწევა დაეკისროს მრეწველობის სექტორს.

2. საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოდან გადაიცეს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიაში საგამომცემლო და საგამომცემლო პოლიგრაფიული მრეწველობის სამსართველო, რომლის ნაცვლად სოციალურ-კულტურულ სექტორთან მოეწყოს ბეჭდვითი დარგის ჯგუფი.

3. დამტკიცებულ იქნეს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის შემდეგი სტრუქტური.

ა) მრეწველობის სექტორი (მძიმე, მსუბუქი, საჭამალო, სატყეო, ადგილობრივი მრეწველობის და შინამრეწველობისა, მშენებლობისა და ელექტროფიკაციის ჯგუფებით);

ბ) სასოფლო-სამეურნეო სექტორი (სუბტროპიკული კულტურულისა, მელვინინისა, მეხილეობისა, მეცხოველეობისა, მემინდვრეობისა და წყალთა მეურნეობის ჯგუფებით);

გ) სოციალურ-კულტურული სექტორი (განათლებისა, ჯანმრთელობისა და კურორტებისა, კომუნალურ-საბინაო და ბეჭდვითი დარგის ჯგუფებით);

დ) ვაჭრობისა და მომარაგების სექტორი;

ე) ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის სექტორი (სარკინისგზო, ურელსო გზების და წყლის ტრანსპორტი);

ვ) საფინანსო-საბიუჯეტო ჯგუფი;

ზ) ჯუმლობით-სამონტაჟო ჯგუფი;

თ) საეციალური სექტორი;

ი) საერთო განყოფილება.

4. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისართა წარუდგინოს ერთი თვის ვადაზე საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა სა-გვოს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის ახალი დებულების პრო-გეტი.

საქ. სსრ ს.კ.ს.-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.

საქ. სსრ ს.კ.ს.-ოს საქმეთა მმარტველის მაგ. გ. ლუნკევიჩი.

1934 წ. აპრილის 20.

ტფილისი.

სახელმწიფო მინისტრობა

106. განვითარება ს.კ.ს.

კომპერატიული სისტემის ორგანიზიციებზე იმ კანონის გაუცრცელებ-ლობის შესახებ, რომლითაც ლიკვიდირებულია სანებაყოფლო საზოგადოება-თა საწარმოო და კომერციული საქმიანობა, რაც მათ ძირითად ამოცანებიდან არ გამომდინარეობს.

რადგანაც იყო შემთხვევები, რომ ხელისუფლების ადგილობრივი ორგა-ნოები არასათანადოდ განმარტავენ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა სა-ბჭოს 1934 წ. მარტის 19-ის დადგენილებას „სანებაყოფლო საზოგადოებათა სა-წარმოო და კომერციული საქმიანობისა და სალატარიო მუშაობის თაობაზე გამოცემული სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სა-ხალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე განხორციელების შესახებ“ (საქ. სსრ. კან. კრ. 1934 წ. № 7 მუხ. 69; გაზ. „კომუნისტის“ 68 №-ი 1934 წ. მარტის 22-ისა), საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო განმარტავს, რომ აღნიშნული დადგენილება არ ვრცელდება კომპერატიული სისტემების (სარეწაო, საინვალიდო, სამომზმარებლო, საბინაო, სანადირო და სხვა) ორგანიზაციებზე.

საქ. სსრ. ს.კ.ს.-ოს თავმჯდომარის მოადგ. გ. ყურულაშვილი.

საქ. სსრ ს.კ.ს.-ოს საქმეთა მმარტველი ა. ქავთარაძე.

1934 წ. მაისის 7.

ტფილისი.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 105 №-ში 1934 წ. მაისის 8.

სახალხო გეზირეობის საერთო საკითხები

107. დადგენილება ს.კ.ს.

1934 წლის ოქტომბერისა, მოსავლის აღებისა და დამზადების კამპანიისათვის ხა-ზომ-საწონი ხელსაწყოების განმზადების შესახებ.

1934 წლის ოქტომბერისა, მოსავლის აღებისა და დამზადების კამპანიის თავის დროზე ჩინიანი საზომ-საწონი ინვენტარით უზრუნველსაყოფად, საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღენს:

1. დაევალოს ყველა დამშაბდებელ ორგანიზაციას საქართველოს სახელმწიფო დაუყოვნებლივ შეუდგეს მის ხელიქონებული საზომ-საწონი ინვენტარის გეგმის ან რემონტს სპეციალური სახელმწიფო სარემონტო სახელოსნოებში („საქსაწონო რემონტი“) ან თავიანთ სახელოსნოებში.

2. საზომ-საწონი ხელსაწყობის რემონტზე ხელშეკრულებების დადების
საბოლოო ვადად დაწესებულ იქნეს მიმდინარე წლის მაისის 15.

3. დაევალოს „საქართველონერების“ — უზრუნველყოს მოსახლის აღებისა და დამზადების კაბინის დასაწყისისათვის გამზადებელი ორგანიზაციების საზომ-საწონი ხელსაწყობის რემონტი ხელშეკრულებების მიხედვით.

4. დევგალოს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და საქალაქო და სასოფლო საბჭოებს—ხელი შეუწყონ ყოველმხრივ „საქსაწონრემონტის“ მოძრავ სარემონტო სახელოსნოებს მუშაობაში ღრმებითი სახელოსნოებისათვის საჭირო სადგომებისა და ბრიგადირებისა და ოსტატებისათვის საცხოვრებელი ფართობის მიჩენით.

၅. რაღვანაც 1933 წლის სადამზადებლო კამპანიის დროს საზომ-საწონი აქტუალურულები არასაკეთარისი რაოდენობით იყო, რამაც ძლიერი გავლენა მოახდინა დამზადების ტემპებზე, ამიტომ, 1934 წელს ამ ხელხაწყოებით მომარაგების პერსპექტივების ანგარიშში მიღებით, უფლება მიეცეს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და სასოფლო საბჭოებს—გადაგზავნონ ხოლმე დროებით საზომ-საწონი ინვენტარის ნაწილი სასოფლო სამეურნეო სექტორისათვის სახალ-ო მეურნეობის სხვა სექტორებიდან.

6. სასწრების რემონტისათვის სპეირო კვალიფიციური მუშების ნაკლებობის გამო, ნებადართულ იქნეს მოსავლის აღების კამპანიისათვის (ა/შ. მაისის 5-დან ოქტომბრის 1-მდე) საზომ-საწონი ინვენტარის განმხადების მიზნით, მ კვალიფიციური მუშების მობილიზაცია სასწრების სარემონტოდ, რომელიც მუშაობენ არა თავის სპეციალობაზე სხვადასხვა დაწესებულებებში.

7. ხელმძღვანელობისა და კონტროლის გაწევა საზომ-საწონი ინკუნტარით მოსავლის აღებისა და დამზადების კამპანიის უზრუნველსაყოფად საჭირო მუშაობისათვის დაეკისროს საქართველოს სსრ საზომ-საწონთა სამართველოს უფროსს.

8. მიენდოს საქართველოს სსრ საზომ-საწონთა სამშართველოს უფროსს—
წარმოუდგინოს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს, არა უგვიანეს
1934 წ. ივნისის 1-ისა, მოხსენება მოსავლის აღებისა და დამზადების კამპანი-
ისათვის საზომ-საწონი ინვენტარის განსამზადებლად განხორციელებულ ღონის-
ძიებათა შესახებ.

საქ. სსრ ს.კ.ს-ოს თავმჯდომარე გ. ყურულაშვილი.

საქ. სსრ ს.კ.ს-ოს საქმეთა მმართველი ა. გავთარაძე.

35 წლის მომარხება

108. დადგენილიბა ს.კ.ხ.

საქართველოს სსრ-ში 1934 წელს ნატურალური მატყლის სახელმწიფო ბრიფი
შესყიდვის შესახებ.

1934 წელს ნატურალური მატყლის სახელმწიფო ბრიფი შესყიდვის შესახებ „გამოცემული სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს 1934 წ. თებერვლის 20-ის თარიღის და 302 №-ის დადგენილებისა და „ა/ქსტრ-ში 1934 წ. ნატურალური მატყლის სახელმწიფო ბრიფი შესყიდვის შესახებ“ გამოცემული ა/ქსტრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1934 წ. მარტის 19-ის დადგენილების შესაბამისად, საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დაწესებულ იქნეს საქართველოს სსრ-ში 1934 წელს გეგმა მატყლის სახელმწიფო ბრიფი შესყიდვისა მეცნიერებლების სასაქონლო ფერმებისაგან, კოლექტური მეურნეობებისაგან, კოლექტურნებისაგან და ერთპიროვნული მეურნეობებისაგან, სახელმწიფოსათვის თვითოული სახის მატყლის (გაზაფხულის, შემოდგომის და ბატქნისა) ჩაბარების ვალიდულებათა შესრულების შემდეგ, 125 ტონას რაოდენობით და დამზადებლებზე, აფხაზეთის და აჭარის ტანის ავტოს-ზე, სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქზე და საქართველოს სსრ რაიონებშე დაყოფით მასთანავე დართული ცხრილის თანახმად.

2. მიენდოს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სა-სოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადებათა კომიტეტის რწმუნებულს საქართველოს სსრ-ში—დაყოს ზემოაღნიშნული გეგმა საკალენდრო ვალებზე.

3. განისაზღვროს, რომ მერინოსისა, ნახევრად-მქისე და აქლემის მატყლისა, აგრეთვე თხის ბეჭვის შესყიდვა სწარმოებს დადგენილ სახელმწიფო ფსაბად; ხოლო მქისე მატყლის (გაზაფხულის, შემოდგომის აუ ბატქნისა)—სახელმწიფო ფასზე 50%-ით მეტ ფასად.

4. ამა დადგენილების წესისამებრ მატყლის შესყიდვის სტიმულირების მიზნით:

ა) სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადებათა კომიტეტის რწმუნებულმა საქ. სსრ-ში უნდა უზრუნველყოს იმ პურის ფონდის თავის დროზე გაცემა, რაც გამოყოფილია ცენტრის მიერ მატყლის გამყიდველთათვის მისაყიდად სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადებათა კომიტეტის მიერ დადგენილი ნორმების მიხედვით;

ბ) სასაქონლო ფონდების კომიტეტის რწმუნებულმა საქ. სსრ სკს-თან უნდა უზრუნველყოს დამზადებელთათვის („სოიუზზაგორშერსტი“ და სამომზმარებლო კომპერიცია) თავის დროზე იმ სამრეწველო საქონლის ფონდის მიცემა, რაც გამოყოფილია სასაქონლო ფონდების კომიტეტის მიერ მატყლის გამყიდველთათვის მისაყიდად სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადებათა კომიტეტის მიერ დადგენილი ნორმების მიხედვით.

საქ. სსრ ს.კ.ხ-ოს თავმჯდომარე გ. შგალობლიშვილი,
საქ. სსრ ს.კ.ხ-ოს საქმეთა მმართველი ა. ქავთარაძე.

1934 წ. აპრილის 25.

ტფილის.

၃၅၈၄

1934 ချို့လုပ်မာတုပြုလုပ် ပြည်သူ့ပြည်လွှာ

ရ အ က ဗ ္ဗ း ဗ ္ဗ း	မြို့ပြုခွဲ၊ စာစာင်း၊ စွဲခံနှင့် နှင့် ကျော်မြို့ပြုခွဲမာတု				စံ့ဗာ မြို့ပြုခွဲမာတု				ရ ဗ ္ဗ း			
	ရ ဗ ္ဗ း	ပြုခွဲမာတု	ပုံချိန်	လ ဗ ္ဗ း	ရ ဗ ္ဗ း	ပြုခွဲမာတု	ပုံချိန်	လ ဗ ္ဗ း	ရ ဗ ္ဗ း	ပြုခွဲမာတု	ပုံချိန်	
“ပုံချိန်နှင့်ပုံးပွဲမာတု”												
ဖွံ့ဖြိုးလုပ် ရာကုန်	17,1	8,3	5,8	31,2	28,0	13,6	6,9	48,5	45,1	21,9	12,7	79,7
မှာစံ့ခွဲခွဲ	1,9	0,8	—	2,7	65,9	15,4	17,7	99,0	67,8	16,2	17,7	01,7
တောင်းလုပ်	—	7,5	2,2	9,7	3,0	5,4	—	8,4	3,0	12,9	2,2	18,1
တော်လုပ်	—	15,8	12,5	28,3	14,8	25,4	20,8	61,0	14,8	45,2	23,3	89,3
နီလ်လုပ်	—	—	—	—	13,0	8,0	8,8	30,7	13,9	3,0	8,8	30,7
စက်လုပ်	—	66,6	26,2	92,8	19,8	82,5	72,8	175,1	19,8	149,1	99,0	267,9
ပါဒ်လုပ်	—	1,6	1,1	2,7	0,8	22,2	26,8	49,8	0,8	23,8	27,9	52,5
မှာရာလုပ်	12,1	6,3	3,6	22,1	28,1	26,6	18,7	73,4	40,2	32,9	22,3	95,4
ပုံချိန်လုပ်	5,4	3,8	3,3	12,5	13,8	8,7	12,2	34,8	19,3	12,5	15,	47,3
ပာရီလုပ်	2,3	1,4	0,5	4,2	10,4	19,1	19,5	49,0	12,7	20,5	20,0	52,2
စာမျက်နှာ-ကျော်လုပ်	1,9	—	—	1,9	24,9	29,9	8,2	62,3	26,8	29,2	8,2	64,2
စွဲလ “ပုံချိန်နှင့်ပုံးပွဲမာတု”	40,7	112,1	55,2	208,0	223,5	256,1	212,4	692,0	264,2	368,2	267,6	900,0

ტ რ ა ნ ს პ ლ ა ტ ი

109. დადგენილება ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და ხაავტომობილო ტრანს-პორტის სამმართველოსთან არსებული საუწყებათაშორისო სატარიფო თათ-ბირის დებულების დამტკიცების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

დამტკიცებულ იქნეს დებულება საქართველოს სსრ გზატკეცილებისა, ყა-
მირგზებისა და სავტომობილო ტრანსპორტის სამმართველოსთან არსებული
საუწყებათაშორისო სატარიფო თათბირის შესახებ.

საქ. სსრ ს. კ. ს.-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლივილი.

საქ. სსრ ს. კ. ს.-ოს საქმეთა მმართველი ა. ქავთარაძე.

1934 წ. მარტის 10.

ტფილისი.

დ მ ბ უ ლ ა ზ ა

საქართველოს სსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და ხაავტომობი-
ლო ტრანსპორტის სამმართველოსთან არსებული საუწყებათაშორი-
სო სატარიფო თათბირის შესახებ.

1. საავტომობილო სამგზავრო და სატეირთო ტარიფებისა და ავტო-გა-
დაზიდვის დამატებითი გამოსალების დაწესებისა, შეცვლისა და გაუქმებისათვის,
საჭაპანზიდვო სატარიფო საკითხების საერთო მოწესრიგებისა და ამ გადაზიდ-
ვაზე ზღვრული ტარიფების დაწესებისათვის, საქართველოს სსრ გზატკეცილე-
ბისა, ყამირგზებისა და სავტომობილო ტრანსპორტის სამმართველოსთან არს-
დება საუწყებათაშორისო სატარიფო თათბირი.

ახლი ტარიფების დაწესებისა და არსებული ტარიფების შეცვლის, დამა-
ტების და გაუქმების საკითხები შეუძლიანთ აღმრან საუწყებათაშორისო სატა-
რიფო თათბირის წინაშე როგორც სახელმწიფო ორგანოებს, ისე კოოპერატიულ
და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს.

2. საუწყებათაშორისო სატარიფო თათბირის შედგენილობაში შედიან:
თათბირის თავმჯდომარე (საქ. სსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და სავტო-
მობილო ტრანსპორტის სამმართველოს უფროსი ან მისი მოადგილე) და თითო
წარმომადგენელი საქართველოს სსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და სავ-
ტომობილო ტრანსპორტის სამმართველოსი, მძიმე მრეწველობის სახალხო კომი-
სარიატის რწმუნებულისა საქ. სსრ სკს-თან, საქართველოს სსრ მსუბუქი მრეწ-
ველობის სახალხო კომისარიატისა, სატყეო მრეწველობის სახალხო კომისარია-
ტის რწმუნებულისა საქ. სსრ სკს-თან, საქართველოს სსრ მიწათმოქმედების სა-
ხალხო კომისარიატისა, საქართველოს სსრ მომარაგების სახალხო კომისარიატი-

სა, საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა, საგარეო ვაჭრობისა და სახალხო კომისარიატის რწმუნებულისა საქ. სსრ სკს-თან, სასოფლო სამეურნეო პროდუქტების დამზადებათა კომიტეტის რწმუნებულისა საქ. სსრ-ში, „სოიუზ-ტრანსის“ საქართველოს კონტროლისა, საქართველოს სსრ სარეწაო კომპერაციის საბჭოს (სარეწაო საბჭო), ა.კ. რკინის გზების სამართველოსი და საქართველოს სსრ შოთერთა და ავიომომუშავეთა კავშირისა.

3. საუწყებათაშორისო სატარიფო თაობირის შედგენილობას ამტკიცებს საქართველოს სსრ ეკონომიკური საბჭო.

4. საუწყებათაშორისო სატარიფო თაობირის მიერ დაწესებული საავტო-საქაბანზიდვო ტარიფები სავალდებულოა როგორც იმ სახელმწიფო, კოოპერა-ტიული, საზოგადოებრივი და კერძო ორგანიზაციებისა და პირებისათვის, რო-მელნიც მგზავრთა გადაყვანას და ტეირთის გადაზიდვას აწარმოებენ, ისე იმ ორგანიზაციებისა, დაწესებულებებისა და პირებისათვის, რომელნიც იყენებენ საავტო-საქაბანზიდვო ტრანსპორტის მომსახურეობას.

5. საუწყებათაშორისო სატარიფო თაობირის მიერ განსახილველი საკით-ხები გადაწყდება ხმის მარტივი უმეტესობით, ხოლო ხმათა თანასწორობის შე-მთხვევაში თაობირის თავმჯდომარის ხმა გადამწყვეტია.

6. საუწყებათაშორისო სატარიფო თაობირის სხდომა კანონიერია, უკეთუ მას დაესწრო არა ნაკლებ თაობირის ხუთი წევრისა.

7. საუწყებათაშორისო თაობირის მიერ დაწესებული ტარიფების შემოღე-ბა სამოქმედოდ, შეცვლა ან გაუქმება შეიძლება მის შემდეგ, როდესაც ეს გა-მოქვეყნდება ოფიციალურ ბეჭდვითს ორგანოში. ამასთანავე აუცილებლად აღ-ნიშნულ უნდა იყოს ის ზედმიწევნითი ვადები, რა ვადიდანაც ტარიფები მო-ქმედებაში შედის, უქმდება ან იცვლება.

8. საუწყებათაშორისო სატარიფო თაობირის თავმჯდომარეს უფლება აქვს მოსთხოვოს სათანადო უწყებას, დაწესებულებას და ორგანიზაციის საუწყება-თაშორისო სატარიფო თაობირის მუშაობისათვის საჭირო დოკუმენტები და მა-სალა.

9. თაობირის დადგენილებით ან მასი თავმჯდომარის განკარგულებით თაობირის სხდომაზე შეიძლება მიწვეულ იქნენ მცოდნე პირი სათათბირო ხმის უფლებით.

10. სატარიფო თაობირის საქმისწარმოებას უქმდება საქართველოს სსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და საავტომობილო ტრანსპორტის სამმართვე-ლოს აპარატი.

11. საუწყებათაშორისო სატარიფო თაობირის გადაწყვეტილებანი სავალ-დებულოა საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე და მათი გაპროტესტება დაინტე-რესებულ მხარეთ შეუძლიანთ საქართველოს სსრ ეკონომიკურ საბჭოში.

შენიშვნა. თაობირის თავმჯდომარის პროტესტი აჩერებს მის მიერ გა-როტესტებული ტარიფების სამოქმედოდ შემოღებას.

12. საავტო-საქაპანზიდეო გადაზიდვის ტარიფების სისწორით შეაფრთვებას ზედამხედველობას და კონტროლს უწევენ, გარდა თვით გადაზიდვის მუხაცემის მოებელი ორგანიზაციებისა, აგრეთვე ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოები, საქართველოს სსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და საავტომობილო ტრანსპორტის სამმართველო და მისი ორგანოები ადგილებზე.

ვ რ მ ა.

110. დადგენილება ს.კ.ს.

ქალ. მოსკოვში წარვლინებულ პირთა სავალდებულო რეგისტრაციის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ კულტურული და ადგილობრივი ქვემდებარების სახელმწიფო დაწესებულებას და საწარმოს, კომპერატიულ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციას—დავალოს მოსკოვში წარვლინებულ პირთ, მისვლისთანავე დაუყოვნებლივ დარეგისტრდნ სსრ კავშირის მთავრობასთან არსებულ ა/ქსფსრ წარმომადგენლობაში.

2. გაფრთხილებულ იქნენ წინა მუხლში აღნიშნული დაწესებულებანი, საწარმონი და ორგანიზაციები, რომ წარვლინებულ პირთა გამოუცხადებლობა სარეგისტრაციოდ ჩაითვლება უკანონო ცხოვრებად მოსკოვში.

3. საწავრლინებო სასყიდელი გაცემულ უნდა იქნეს ამა დადგენილებით განსაზღვრული წესის დაცვის მიხედვით.

4. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ შედგენილობაში შემავალი ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს—გამოსცენ ანალოგიური დადგვინდებანი მათი ქვემდებარებასთა და სამეცნიერო ორგანიზაციების მომუშავების მოსკოვში წარვლინების შესახებ.

საქ. სსრ ს.კ.ს.-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლი შვილი.

საქ. სსრ ს.კ.ს.-ოს საქმეთა მმართველი ა. ქაგთარაძე.

1934 წ. მაისის 14.

ტფილისი.

მორწინება, ოჯახი, მეურვეობა

111. დადგენილება ც.ა.კ. და ს.კ.ს.

საქონწინო, ხაოჯახო და ხამეურვეო კანონთა კოდექსის 77, 112 და 121 მუხლებისა, 122 მუხლის შენიშვნისა და 132 მუხლის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

საქორწინო, საოჯახო და სამეურვეო კანონთა ქოდექსში (საქ. სსრ კულტურული კრ. 1930 წ. მე 6 №-ი, მუხ. 56) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცალილება: 1. 77 და 112 მუხლებში სიტყვები: „საოლქო ან სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის“ შეცვლილ იქნეს სიტყვებად: „სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის“.

2. 121 მუხლი (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. 23 №-ი, მუხ. 320) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

* 121. დაბადებისა, გარდაცვალებისა, შეილად აყვანისა და მამობის დამტკიცების ჩატვრა და მი აქტების პირველადი ამონშერები განთავისუფლებულია ერთიანი სახელმწიფო ბაჟისაგან.

დაქორწინების ან განქორწინებისა და სახელის თუ გვარის გამოცვლის აქტების რეგისტრაციისათვის გარდაიხდევინება ერთიანი სახელმწიფო ბაჟი სსრ კავშირის კანონმდებლობით დადგენილი რაოდენობით".

3. 122 მუხლის შენიშვნა (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-14 №-ი, მუხ. 208) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„**შენიშვნა.** სახელისა და გვარის გამოცვლის ჩასაწერ დავთორებს აწარმოებენ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტები და დამოუკიდებელ სააღმინისტრაციო-სამეურნეო ერთეულად გამოყოფილი ქალაქების საქალაქო საბჭოები.

სახელისა და გვარის გამოცვლის წესს ამყარებს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო [დანართი]“.

4. 132 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„132. უკეთუ 130 მუხლით დაწესებული ვადა არაპატივსადები შინებით იქნა გადაცილებული, იმ პირს, ვინც ვალდებული იყო სათანადო განცხადება შეეტანა, შეიძლება სააღმინისტრაციო წესით დაედოს გადასახდელი:

სოფლად—სასოფლო საბჭოს დადგენილებით—ჯარიმა ათ მანეთამდე, ქალაქად—ჯარიმა ოც მანეთამდე;

ხოლო რეგისტრაციისაგან ბოროტეულად თავის არიდების შემთხვევაში—როგორც სოფლად ისე ქალაქად—ჯარიმა ას მანეთამდე“.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს თავმჯდომარის მოაუგ. გ. ზურულაშვილი

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი თ. ულენტი.

1934 წ. მაისის 14.

ტფილისი.

113. დადგენილება ს. კ. ს.

„გვარისა და სახელის გამოცვლის წესის თაობაზე“ გამოცემული დადგენილების მე-2 და 8 მუხლების შეცვლის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღვენს:

მე-2 და 8 მუხლები საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წლის ივნისის 17-ის დადგენილებისა „გვარისა და სახელის გამოცვლის წესის

შესახებ” (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-14 №-ი, მუხ. 223) მიღებულ კომიტეტის
შემდეგი რედაქციით:

„2. ის პირი, ვისაც ჰსურს გამოიცვალოს გვარი (შთამომავლობითი სახელ-
წოდება) ან სახელი, შეიტანს განცხადებას დამოუკიდებელ სააღმინისტრაციო-
სამეცნიერო ერთეულად გამოყოფილი ქალაქის საქალაქო საბჭოსთან ან სარიო-
ონო აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებულ მოქალაქობრივი მდგომარეობის
აქტების ჩამწერ სათანადო ორგანოში, თავისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედ-
ვით; განცხადებას უნდა დაერთოს მთხოვნელის ვინაობის დამადასტურებელი
დოკუმენტები ან ამ დოკუმენტების ასლი, სანოტარო წესით დამოწმებული“.

„8. გვარისა თუ სახელის გამოცვლაზე უარის თქმა შეიძლება განსაჩივ-
რებულ იქნეს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოში, ხოლო ავტო-
ნომიურ რესპუბლიკებსა და ავტონომიურ ოლქში—ამ რესპუბლიკებისა და ოლქის
ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებში“.

საქ. სსრ ს.კ.ს-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.

საქ. სსრ ს.კ.ს-ოს საქმეთა მმართველი ა. ქავთარაძე.

1934 წ. მაისის 16.

ტფოლისი.

გ ა ნ ა თ ლ ე ბ ა

113. დაწესებულებათა ც. ა. კ. და ს.კ.ს.

სკოლამდე აღზრდის დაწესებულებათა ახალი ხახუავლო წლისთვის მომზა-
დების შესახებ.

მიმღინარე სასწავლო წლის წინასწარი შედეგები მოწმიაბენ, რომ საქართ-
ველოს სკოლამდე აღზრდის დაწესებულებანი შეხვდენ 1933/1934 სასწავლო
წელს უფრო მომზადებული, ვიდრე წლებში იყო; გაუმჯობესდა სკოლამდე
აღზრდის დაწესებულებათა მუშაობა, გადიდება ამ დაწესებულებათა ქსელი და
სხვა მისთ.

სკოლამდე აღზრდის დაწესებულებათა მუშაობის გაუმჯობესებისათვის
სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) შე-XXVII ყრილობის ისტორი-
ული გადაწყვეტილებების შესაბამისად და ქალთა შრომის მაქსიმალურად გა-
მოყენებისათვის, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომი-
ტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღვენენ:

1. მიმღინარე წლის აგვისტოს 20-მდე დამთავრებულ იქნეს სკოლამდე აღ-
ზრდის დაწესებულებათა ახალი და დასამთავრებელი შენობების მშენებლობა,
და რემონტი (საბავშვო ბაღება, კერძისა, პრიმიტივებისა და სხვ. მისთ.).

წინადადება მიეცის საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან
არსებულ საშენი მასალის განმანაწილებელ კომისიას—უზრუნველყოს თვის

დოროზე სათანადო საშენი მასალით ამა მუხლში აღნიშნული შენობების გვერდზე ლობა და რემონტი.

2. წინადადება მიეცეს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს, თანახმად სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1932 წ. ივლისის 2-ის დადგენილებისა „სასკოლო სადგომების გამოყენების თაობაზე გამოცემული სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1932 წ. აპრილის 7-ის დადგენილების საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე განხორციელებისათვის საჭირო ლონისძიებათა შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1932 წელი მე-17 №-ი, მუხ. 140), დაამთავრონ მიმდინარე წლის აგვისტოს 1-მდე სკოლამდე აღზრდის დაწესებულებათა სადგომებიდან იმ უცხო დაწესებულებებისა, ორგანიზაციებისა და პირების გამოსახლება, რომელთაც არა აქვთ კავშირი სკოლამდე აღზრდის საქმესთან.

3. წინადადება მიეცეს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს, საქალაქო და სასოფლო საბჭოებს—გამოძებნონ სახსარი, რაც საჭიროა ინვენტარისა და დამხმარე სათვალსაჩინო საგნების შესახენად და სარემონტოდ (სკამები, მაგიდები, სადიდაჭმულო მასალა და სხვა მისთ.).

4. წინადადება მიეცეს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს, საქალაქო და სასოფლო საბჭოებს—დაამთავრონ მიმდინარე წლის აპრილის განმავლობაში 1934/1935 სასწავლო წელს სკოლამდე აღზრდის დაწესებულებებისათვის საჭირო სათბობი გასალის დამზადება.

5. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს—უზრუნველყოს სკოლმადე აღზრდის დაწესებულებანი მიწის ნაკვეთებით დამხმარე მეურნეობათა მოსაწყობად. წინადადება მიეცეს სარაიონო სამიწათმოქმედო განყოფილებებს—გაუწიონ დამხმარება სკოლამდე აღზრდის დაწესებულებებს ცოცხალი საწევი ძალის მიჩენით, მიწის ნაკვეთების დამუშავებით და აგრეთვე დასათესად თესლეულისა და საჭირო ინვენტარის და მოზარდცხველთა (გოჭები, შინაური კურდლელი, ფრინველი და სხვა მისთ.) გამოყენებით.

6. წინადადება მიეცეს სახალხო განათლების სარაიონო განყოფილებებს—ჩატარონ იმ ბავშვთა აღრიცხვა, რომელიც რჩებიან სკოლამდე აღზრდის დაწესებულებების გარეშე, და იხმარონ ლონისძიებანი სკოლამდე აღზრდის ახალ დაწესებულებათა გასახსნელად, რისთვისაც უნდა გამოიყენონ საზოგადოებრივი ინიციატივა.

7. წინადადება მიეცეს საქართველოს სკოლამდე აღზრდის კოოპერაციის გამეობას—დაჩქაროს, თესვის კამპანიასთან დაკავშირებით, ოცი საპატიო სტაციონარული დაწესებულების გახსნა და უზრუნველყოს ეს დაწესებულებანი სათანადო ინვენტარით და დამხმარე სათვალსაჩინო საგნებით.

ამ მიზნით წინადადება მიეცეს სამუშაოების მიმდინარე წლის მაისის 1-თვის სკოლამდე აღზრდის კოოპერაციის განკარგუ-

ლეგაში მათი საფინანსო გეგმებით და ხარჯთაღრიცხვებით სკონცერტის სამიზნების გათვალისწინებული თანხები.

8. Ծինաձագեծ մոյցք և սայշարտզելու և սև մոմարացեծ և սահալեմ կրօմիսա-
հութես-լութերացելու և սկոլամք առթիւդու ճանաչեծութեատա մոմարացեծ էլլո-
ծու է քրոթովիթեծու և սացցմու դասաւ.

9. წინადაღება მიეცეს საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისა-
რიატს—გააძლიეროს ოპერატორი კონკრეტული ხელმძღვანელობის გაწევა
სკოლაშე აღზრდის დაწესებულებების მუშაობისათვის და უზრუნველყოს სტა-
ციონალური საბავშვო დაწესებულებების საზაფხულო ბაქნებზე გადაყვანა.

საქ. (კ.ი.კ-ის თავმჯდომარე ფ. შაჟარაძე.

საქ. სსრ ს.კ. ს-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.

ସାହୀ. (୩.୦.୫-୧୮ ମଙ୍ଗୋଳାନି ଟ. ଶୁଣ୍ଠେନ୍ତୁଳୀ)

1934 აპრილის 16.

ଓଡ଼ିଆରେ

114. ପାଇଁଗର୍ଭୀତ୍ତା ଓ.ସ.କ. ୧୮ ଲ.୩.୬.

ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლების მომზადების შესახებ.

მიმღინარე სასწავლო წლის წინასწარი შედეგები მოწმობენ, რომ საქართველოს დაწყებითი და საშუალო სკოლები შეხვდენ 1933/1934 სასწავლო წელს უფრო მომზადებული, წინა წლებთან შედარებით, მუშაობენ ახალი პროგრამებისა და სტაბილური სასწავლო წიგნების საცურველზე, და, სწავლების მეთოდების გაუმჯობესებით, მასწავლებლის წამყვანი როლის ამაღლებით და სასკოლო რეაქტის განვითარებით, ამ სკოლებმა მიაღწიეს თვალსაჩინო წარმატებას.

ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლების მომზადების საქმეში გადამტკვრით მნიშვნელობა პერნა სახალხო განათლების განყოფილებისათვის პარტიისა და ხელისუფლების აღგილობრივი ორგანოებისა, სამეურნეო ორგანიზაციებისა, კოლექტიური მეურნეობისა და მშრომელთა ფართო მასების მიერ გაწეულ ენერგიულ დახმარებას.

სოციალისტური მშენებლობის დღევანდელი ეტაპი უფრო დიდ მოთხოვნებს აყენებს სკოლის წინაშე. ამ მოთხოვნებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ეძლევა სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (გ) მე-XVII პარტიული ყრილობის გადაწყვეტილებათა თვალსაზრისით. 1934/1935 სასწავლო წლისათვის წარმატებული მომზადებით მიღწეულ უნდა იქნეს სკოლის მუშაობის მარათი ხარისხი მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში.

ამისცაშესაბამისად სრულიად საქართველოს ცენტრალური ომასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენერაცია და საქართველოს სამართლებრივი სამინისტრო მიერ მიმდინარეობს:

1. წინადაგება მიეცეს ავტონომიური ოქსფედლიკებისა და ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს, სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და საქალაქო და სასოფლო საბჭოებს:

ა) მოისმინონ ავტონომიური რესპუბლიკების და ავტონომიური კოლეგია ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტებისა, სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტებისა და საქალაქო და სასოფლო საბჭოების პლენუმის ან პრეზიდიუმის უახლოეს სხდომებზე (1934 წ. აპრილში) მოხსენებანი ახალი სასწავლო წლისთვის სკოლის მომზადების შესახებ, რისთვისაც უნდა გამოიყენონ მიმდინარე წელს სკოლის მუშაობის წინასწარი ჯამობითი ცნობები და დასახონ მუშაობის სამზადისის კონკრეტული გეგმები;

პასუხისმგებლობა 1934/1935 სასწავლო წლისთვის მოსამაშადებლად საჭირო ღონისძიებათა განხორციელებისათვის უნდა დაეკისროს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის ერთ-ერთ წევრს და სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარეს;

ბ) დაამთავრონ მიმდინარე წლის აგვისტოს 15-მდე ახალი სასკოლო შენობებისა და დაწყებული სასკოლო შენობების მშენებლობა, აგრეთვე არსებული სასკოლო შენობების რემონტი;

გ) თანაბად სრულიად საქართველოს (ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1932 წ. ივლისის 2-ის დადგენილებისა „სასკოლო სადგომების გამოყენების თაობაზე გამოცემული სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1932 წ. აპრილის 7-ის დადგენილების საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე განხორციელებისათვის საჭირო ღონისძიებათა შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1932 წ. მე-17 №-ი, მუხ. 140), დაამთავრონ მიმდინარე წლის ივლისის 1-მდე სასკოლო სადგომებიდან იმ უცხო ორგანიზაციებისა, დაწესებულებებისა და კერძო პირების გამოსახლება, რომელთაც არა აქვთ ურთიერთობა სკოლასთან;

დ) უზრუნველყონ მიმდინარე წლის აგვისტოს 25-მდე სკოლები საჭირო რაოდენობის სასკოლო ინვენტარით (პარტები, მავიდები, სკამები, დაფები და სხვა მისთ.) — ისე კი, რომ სასკოლო ავეჯეულობა უცილებლად შეესაბამებოდეს სასკოლო ჰიგიენის მოთხოვნათ (ახალი ინვენტარის შეძენა და არსებული ინვენტარის რემონტი);

ე) ლიკვიდირებულყონ ერთი დეკადის განმავლობაში სამუშაო ხელფასის მთელი დავალიანება მასწავლებლებისადმი და განახორციელონ მეცეტირი ღონისძიებანი მათი კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის, (კომუნალური მომსახურეობა, მომარაგება და სხვ. მისთ.);

ვ) უზრუნველყონ მიმდინარე წლის აგვისტოს 15-მდე ყველა სკოლა მთლად 1934/1935 სასწავლო წლის განმავლობაში საჭირო სათბობი მისალით;

ზ) გამოყონ სახსარი სკოლებისათვის პოლიტექნიკური და ლაბორატორული გაწყობილობისა, სასწავლო წიგნებისა, დამზარე სასწავლო წიგნების და ხელსაწყობისა და სასკოლო-საწერი საგნების შესახენად-ისეთი გარაულით, რომ არა უგვიანეს მიმდინარე წლის სექტემბრის 1-ისა სკოლები მთლად უზრუნველყოფილ იქნენ სასწავლო წიგნებით და დამხმარე სასწავლო წიგნებით და ხელსაწყობის.

2. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარის რიატს — უზრუნველყოს თავის დროზე ახალი სასწავლო წლისთვის მოსამართდებლად საჭირო სახსართა დანიშნულებისამებრ გამოყოფა.

3. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს-თან არსებულ საშენი მასალის განმანაშილებელ კომისიას — გამოყოფის მიღინარე წლის მაისის 20-მდე საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატის განკარგულებაში სასკოლო მშენებლობისათვის დანიშნული საშენი მასალა.

4. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატს — უზრუნველყოს, „სახელგამთან“ ერთად, პროგრამებისა, სასწავლო წიგნებისა და დამხმარე სასწავლო წიგნების და ხელსაწყოების გამოცემა — ისეთი ვარაუდით, რომ ყოველივე ეს მიწვდენილ იქნეს რაიონებამდე არა უგვიანეს მიღინარე წლის აგვისტოს 15-ისა; წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ სარაიონო ღონისძიებელ კომიტეტებს — გამოისყიდოს ეს სასწავლო წიგნები არა უგვიანეს მიღინარე წლის სექტემბრის 1-ისა.

5. საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭომ უნდა მოისმინოს ა/წ. მაისში საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატისა, მსუბიექტი მრეწველობის სახალხო კომისარიატისა და „სახელგამის“ მოხსენებანი სასწავლო წიგნებისა, პოლიტექნიკური და ლაბორატორიული გაწყობილობისა, დამხმარე წიგნების და ხელსაწყოებისა და ქალალდის და საწერი საგნების წარმოებისა და სკოლებისათვის მიწვდების შესახებ.

6. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატს:

ა) უზრუნველყოს მიღინარე წლის აგვისტოს 1-მდე სკოლები მთლად პედაგოგიური კადრებით;

ბ) გაძლიეროს სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოები გამოცდილი ხელმძღვანელ-ორგანიზატორებით და მომზადებული მეთოდისტებით;

გ) მოაწყოს დაწყებითი და საშუალო სკოლების მასწავლებელთა მასური გარდამზადება საზაფხულო კურსებზე და ჩატარის მასწავლებელთა მეთოდიკური კონფერენციები სასწავლო წლის დაწყებამდე;

დ) უზრუნველყოს ადგილებზე ახალი სასწავლო წლისთვის მომზადების საქმეში ოპერატორული ხელმძღვანელობა და ამ მიზნით გამოიყენოს პარტიული, კომერციული, პროფესიონალური და სამეცნიერო ორგანიზაციებისა, კოლეჯები, ური მეურნეობებისა და მშრომელთა ფართო მასების ინიციატივა და აგრეთვე მატერიალური სახსარი, რასაც ისინი გამოჰყოფენ ნებაყოფლობის საფუძველზე სკოლის საჭიროებისათვის.

7. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს — მიუჩინოს არა უგვიანეს ა/წ. პარილის 20-ისა ყველა სასოფლო სკოლას მიწის ნაკვეთები, ხოლო სარაიონო სამიწათმოქმედო განყოფილებებს და სახალხო განათლების განყოფილებებს — უზრუნველყონ ამა თუ იმ რაიონის წამყალი კულტურის სასწავლო-დამხმარე მეურნეობის შექმნა (ბამბა, ციტრუსები, ჩაი და სხვა მისთ.).

8. წინადადება მიეცეს საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოთა კავშირის და აგრძელებულ კავტონომიური რესპუბლიკური მომსახურისა და ავტონომიური მომსახურ კავშირთა საბჭოებს — მოაწყონ საწარმოებისა, საბჭოთა მეურნეობებისა, სამანქანო-სატრადიციო სადგურებისა და კოლექტიური მეურნეობების მონაწილეობა საშეფო სკოლების ახალი სასწავლო წლისათვის მომზადებაში — სასკოლო შენობებისა და ინვენტარის რემონტში მონაწილეობის მიღებით, საშენი მასალის მოპოვებით, მუშა-ძალის დახმარებით და სასკოლო სახელოსნოებისათვის საწარმოთა უფარგისი ინსტრუმენტარიისა და ნარჩენების გადაცემით, სამუშაო აღვილების გამოყოფით შოსწავლეთა შრომითი სწავლებისათვის და სხვა შისტ.; ჩატარონ მიმდინარე წლის სექტემბრის 1-მდე საშეფო ხელშეკრულებების ხელახლად დადება სკოლებსა და ფაბრიკებსა, ქარხნებსა, საბჭოთა მეურნეობებსა და კოლექტიურ მეურნეობებს შორის.

9. წინადადება მიეცეს ცენტრალურ და სარაიონო გაზეთებს — სისტემა-ტურად გააშუქონ ახალი სასწავლო წლისათვის მომზადების საქმის მსვლელობა, რისთვისაც უნდა მოაწყონ ცალკეული რაიონებისა და სკოლების დათვალიერება იმისთვის, თუ რამდენად არიან სკოლები მომზადებული სასწავლო მუშაობის დაწყებისათვის.

10. მიმდინარე წლის აგვისტოს 25-მდე დამთავრებულ იქნეს მთელი მომზადებითი მუშაობა ახალი სასწავლო წლისათვის. 1934 წლის აგვისტოს 25—30-ს ჩატარებულ იქნეს ნორმალური მეცადინეობისათვის სკოლების მზადყოფნის შემოწმების ხუთდღიური. თვითეული სკოლა უნდა შეამოწმოს განსაკუთრებულმა კომისიამ, რომელიც მოწყობა სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის და საქალაქო ან სასოფლო საბჭოს განკარგულებით და იმუშავებს განათლების სახალხო კომისარიატის მიერ ამ საკითხის შესახებ გამოცემული ინსტრუქციის საფუძველზე.

11. მეცადინეობა სკოლებში დაწყებულ უნდა იქნეს 1934 წ. სექტემბრის 1-დან.

12. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატის — უზრუნველყოს კონტროლი ამა დადგენილების ზედმიწევნით განხორციელებისათვის.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქ. სსრ ს.კ.ს-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიუმილი.

სრ. საქ. ც.ა.კ-ის მდივანი თ. ფლენგი.

1934 წ. აპრილის 16

ტფილის.

გამოქვეყნებულია გაჭ. კომუნისტის 92 №-ში 1934 წ. აპრილის 20

115. დადგენილება ც. ა. კ.

მატერიალური კულტურის და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის შესახებ.

ეინაიდან მატერიალური კულტურის და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სოციალისტური მშენებლობის კულტურული ფრონტი-სათვის, და იმ მიზნით, რათა შეიქმნას ისეთი პირობები, რაც უზრუნველყოფს ამ ამოცანის უფრო რაციონალურად გადაწყვეტას მთლიად საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღვენს:

1. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსება კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის კომიტეტი, რომელიც მოქმედობს განსაკუთრებული დებულების თანახმად.

2. არქიტექტურის ძეგლი ძეგლების (კულტისა, ციხე-სიმაგრისა, სასახლისა) რემონტი, რესტავრაცია, გადაკეთება, მოშლა და გამოყენება სწარმოებს მარტონდენ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსებული კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის კომიტეტის წინასწარი ნებართვით.

შენიშვნა. არქიტექტურის ძეგლთა ფაქტური დაცვის მოვალეობა ეკისრებათ სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და დამოუკიდებელ სააღმინისტრაციო-სამეცნიერო ერთეულებად გამოყოფილი ქალაქების საქალაქო საბჭოებს, ადგილობრივი მუნიციპატიის ან მათი მონაცემელ რეგანიების უშუალო მონაწილეობით.

3. არქეოლოგიური ძეგლების დაცვის ლონისძიებათა განსაზღვრა და ამ ძეგლების ამოთხრა სწარმოებს მარტონდენ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსებული კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის კომიტეტის ნებართვით.

4. არქეოლოგიური მნიშვნელობის მქონე ყველა რამ ნაბოვნი, განძი და ცალკეული საგანი უნდა ჩატბარდეს სათანადო მუშეულს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსებული კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის კომიტეტის გადაწყვეტილების თანახმად.

5. ხელოვნებისა და ძეგლი დროის, სამუ ზეუმო მნიშვნელობის მქონე, ყველა საგანი, რაც უპატრონო ქონებას წარმოადგენს (სამოქ. სამართ. კოდ. 68 მუხლი) ან რაც გისიმე სამეცნიერო სარგებლობაშია სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსებული კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის კომიტეტის წინასწარი ნებართვის გარეშე, უკეთ ეს საგანი აღმოჩენილ იქნა, აუცილებლად უნდა გადაეცეს სათანადო მუშეულს კომიტეტის გადაწყვეტილების თანახმად.

6. სავალდებულ დადგენილებებს კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის შესახებ სცემენ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტები და დამოუკი-

დებელ საადმინისტრაციო სამეურნეო ერთეულებად გამოყოფილი ქალაქების სა-
ქალაქო საბჭოები, ხოლო წინასწარ ეს დადგენილებები წარედგინება შესათანა-
ხებდომად სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის
პრეზიდიუმთან არსებულ კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის კომი-
ტეტს.

7. ამა დადგენილების დამრღვევნი მიიცემიან პასუხისმგებაში საქართვე-
ლოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 207 და 116 მუხლების თანახმად.

8. ამა დადგენილებაში აღნიშნული ღონისძიებანი ხორციელდება სრულიად
საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსე-
ბული კულტურისა და ხელოვნების ძეგლთა დაცვის კომიტეტის მიერ გამოცე-
მული ინსტრუქციის თანახმად.

9. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის
1924 წ. ივლისის 4-ის დადგენილება „სიცველთა, ხელოვნებისა და ბუნების
ძეგლთა დაცვის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1924 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 30). გა-
უქმდებულ იქნეს.

სრ. საქ. ც.ა.კ.-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრ. საქ. ც.ა.კ.-ის მდივანი თ. ულენტი.

1934 წ. აპრილის 16.

ტფილისი.

116. დადგენილება ც.ა.კ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზი-
დიუმთან არსებული კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტის დებულების
დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღ-
გენს:

დამტკიცებულ იქნეს ქვემომდევნო დებულება კულტურის ძეგლთა და-
ცვის კომიტეტის შესახებ.

სრ. საქ. ც.ა.კ.-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრ. საქ. ც.ა.კ.-ის მდივანი თ. ულენტი.

1934 წ. აპრილის 16.

ტფილისი.

დ ე ბ ზ ლ ე ბ ა

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსებული კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტის შესახებ.

1. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმთან არსებული კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტის ამოცანას შეადგენს საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე მატერიალური კულტურის და ხელოვნების ძეგლთა დაცვა და შესწავლა.

2. კომიტეტის თავმჯდომარეს და მის მოადგილებს ამტკიცებს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

3. კომიტეტის წევრები არიან: 1) საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიათის სამეცნიერო-საკულტურო დაწესებულებათა სამართველოს უფროსი, 2) საქართველოს მუზეუმის დირექტორი, 3) ხელოვნებითი მუზეუმის დირექტორი, 4) სარეკოლუციო მუზეუმის დირექტორი, 5) მენიციაბალური მუზეუმის დირექტორი, 6) ცალკეული სამეცნიერო და სამეურნეო დაწესებულებათა წარმომადგენელი და მატერიალური კულტურის და ხელოვნების ისტორიის ცალკეული სპეციალისტები—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის დანიშვნისამებრ და 7) აფხაზეთის ავტ. სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტ. სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქების წარმომადგენელი—სათანადო ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების დანიშვნისამებრ.

4. კომიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს სახით გამოიყოფა კომიტეტის პრეზიდიუმი შემდეგი შედეგენილობით: კომიტეტის თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე, პრეზიდიუმის ორი წევრი და სწავლული მდივანი.

კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრებს და სწავლულ, მდივანს იირჩევს კომიტეტის პლენუმი თავის წევრთა შედეგენილობიდან.

5. კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტს ექისრება:

ა) ზედამხმარელობა გაუწიოს არქიტექტურის ძეგლი დროის ძეგლები (კულტისა, ციხე-სიმაგრისა, სასახლისა) და მონუმენტალური მხატვრობის ძეგლების (მოზაიკა, ფრესკი) შენახვას, რემონტს და რესტავრაციას;

ბ) შეაგროვოს და დაიცეს მატერიალური კულტურისა, ხელოვნებისა და ხალხის ყოფა-ცხოვრების ცალკეული ძეგლები, რასაც სამეცნიერო-მხატვრული მნიშვნელობა აქვს (მაგალითად: პლასტიკის ნაწარმოები ლითონზე, ჩუქურთმა ხეზე, ქვაზე, უძველესი წარწერები, ხელთანაწერები, მინანქარი, ნაკერი და სხვა მისთ.);

გ) აღნუსხოს სრულად ყველა ძეგლი საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე, რაც დაცულ უნდა იქნეს;

დ) შეადგინოს საქართველოს არქეოლოგიური რუკა;

- ე) შეიმუშაოს და განახორციელოს არქეოლოგიური მუშაობის ახალი მუშაობის მეზი ახალსაშენებლებზე;
- ვ) იხმაროს ღონისძიებანი დაუჭირველი გათხრებისა და ქცევა-ნგრევის წინააღმდეგ;
- ზ) განსაზღვროს მუშაობის ობიექტები და ხელმძღვანელობა გაუწიოს ამ სამუშაოების დაგეგმვას და მომზადებას;

თ) თავის დროზე მოაწყოს ძველი ნაქალაქეებისა, დასახლებული ადგილებისა, ყურგანებისა, სასაფლაოებისა, საკულტო ადგილებისა და სხვა მისთ. ნაშთების მეცნიერულად დაყრდნობული კვლევა-ძიება და გათხრები;

ე) მოაწყოს ექსპედიციების მიერ მოპოვებული მასალების წინასწარი კამერალური დამუშავება და გაფასცეს ეს მასალა სათანადო მუზეუმებს;

ქ) აწარმოოს მშრომელთა ფართო მასებში კულტურის ძეგლთა შესწავლისა და დაცვის მნიშვნელობის პოტენციალისაცია და პროპაგანდა.

ც. თავისი ამოცანების უფრო წარმატებით გადაწყვეტისათვის კომიტეტს აქვს უფლება:

ა) ჩააბას მუშაობაში და გამოიყენოს სამეცნიერო-საკელევო დაწესებულებათა და სასწავლებელთა სათანადო კადრები;

ბ) დააარსოს თავის შედგენილობაში მუდმივი და დროებითი კომისიები და იგრეთვე მოაწყოს აეტონომიურ რესპუბლიკებსა და აეტონომიურ რესპიკომიტეტის ბიუროები, რომელნიც მოქმედობენ მისი მითითებით;

გ) მოიწვიოს თათბირები და კონფერენციები თავისი გამგებლობის საკითხებზე;

დ) შეადგინოს ბიბლიოთეკა თავისი გამგებლობის საკითხების მიხედვით;

ე) გამოაქვეყნოს კულტურის ძეგლთა დაცვის საკითხებთან დაკავშირებული სამეცნიერო ექსპედიციებისა და გამოკვლეების შედეგები;

ვ) იქნიოს უშუალო ურთიერთი მიმართვა თავისი სახელით უწყებებთან, დაწესებულებებთან და ორგანიზაციებთან, აგრეთვე ცალკეულ პირებთან კომიტეტის საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

ზ. კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტს აქვს დამოუკიდებელი ხარჯთ-იღრიცხვა და ჰყავს უტატი, რასაც ამტკიცებს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

8. კულტურის ძეგლთა დაცვის კომიტეტს აქვს ბეჭედი საქართველოს სსრ სახელმწიფო ლერძის გამოსახულებით.

სრ. საქ. ც.ა.კ. ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრ. საქ. ც.ა.კ.-ის მღივანი თ. ულენტი.

1934 წ. აპრილის 16.

ტფილისი.

ფასი 40 კაბ.

გამომცემელი ხაქ. ხსრ. ხ.კ. ხ-ოს 1934 წ. № 21. პ/მ რედაქტორი ე.გამარევალი
ხაქმეთა მართველობა

ქადაღდის ფორმატი 62X94 სანტ., 1/8 ბეჭედ. ფურც., 1 ბეჭედ. ფურც. 48.500 სტამბ. ნიშანი
გადაეცა სტამბას 17/V, ხელმოწერილია დასაბეჭდად 2/VI. ტირაჟი 1.600.

მთავრისი ს.—№ 46 საქ. სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს სტამბა. შეკ. № 780